

123

**SCHOLARVM
SCYLLAS et CHARYBDES**

---

occaſione

IVBILAEI SCHOLASTICI

quod

Vir Clarissimus

M. IO. ANDR. LVTHERVS

Conrector et Collega

Gymnasii Freiberg.

viuendo attingebat,

in compendio repreſentat

et ſimul

ad haec ſolemnia

obferuanter inuitat

M. Io. Gottl. Bidermann. Reſt.

FREIBERGAE,

Litteris Sam. Frider. Barthelii.

CXXIII.

Ea plerumque hominum est indeoles ac peruersa natura, ut vitaturi vitium in contraria currant. Id quod fabularum architecti pervulgato de SCYLLA et CHARYBDI figmento significare voluerunt, duobus monstribus ad infestandos et perdidendos homines compositis, quorum illud à שָׁלָה h. e. spoliando dictum, poëta his coloribus depingit; a)

Hanc Scyllam caecis cohabet spelunca latebris,

Ora exsurgentem et naues in saxa trabentem.

Prima hominis facies, et pulcro pectore virgo

Pube tenuis, postrema immani corpore pistrix,

Delphinum caudas utero commissa luporum, etc.

hoc vero, quasi חַר אֶבֶן, foramen perditionis, appellatum, tali modo idem repreäsentat; b)

Dextrum Scylla latus, lacuum implacata Charybdis

Obsidet, atque imo barathri ter gurgite vaseo

Sorbet in abruptum fluctus, rursusque sub auras

Erigit alternos, et sidere verberat undas,

Ex quo tritum illud proverbiū ortum traxit: *Incidit in Scyllam, qui vult vitare Charybdin.* In quo haec inest sententia: sunt certa negotia ardua et periculosa, in quibus summa opus est moderatione, ut neutram in partem pecces. c)

Vt vero in omni vitae genere facile in aua et praecipitia deflectitur: ita non est, quod dissimulemus, scholas etiam suos scopulos et syrtes habere, summa, qua fieri potest, cura et circumspectione diligenter exitandas. Siue enim con-silia eorum intueamur, qui scholis patrocinium prestant, siue conditionem magistrorum spectemus, qui institutioni iuuentutis et administrandae disciplinae sunt praefecti, siue indolem parentum contemplemur, qui filios suos scholae tradunt, siue mores ipsorum discipulorum examineamus, liquidò patet, quantum passim à recto tramite abergetur, ab offici debita ratione declinetur, atque

Iliacos intra muros peccetur et extra. d)

Quamvis enim nullo tempore viri cordati desuerint, qui haec vulnera et ulcera tangerent, damna et pericula in uniuersam rem publ. redundatura praedicerent, et de scholis sanandis deliberarent ac disputarent; experientia tamen iamdudum docuit atque adhuc docet, vere sensisse f. F. BVDDEVVM, candide confessum: e) quo plures legeris, qui de litterarum studiis reče instituendis, deque scholarum vitiis emendandis egerunt, eo eris incertior, quo pacto hacc emendatio sit instituenda.

Namque ut ab iis ordiamur, qui curam scholarum sustinent, hos ipsos aperte confiteri et subinde conqueri audimus, se perinde atque alios homines erroribus obnoxios sepissime et falli et fallere. Hi nempe, prouincia praeceptoris

a) Virgil. L III Aen. 420. sqq.

d) Horat. L. I. Ep. II. 16.

b) l. c.

c) Erasmi Chiliad. p. 1262.
e) Isagog. Hist. Theol. L. I. c. III. §. 14.

ptoris in schola vacuesfacta, animo praeuidentes, se tam precibus ambientium quam multitudine commendantium obtusum atque in angustias redactum iti, hanc Charybdin euitatur, opinione citius in Scyllam incident, istum scholae praeficientes, qui vel blanditiis in gratiam eorum se se insinuauit, vel cognatione aut familiaritate est coniunctus, quamvis vel nulla vel certe exigua notitia eorum sit instructus, quae ad ornandam illam Spartam requiruntur. Huius generis patrono, qui

imperitans alitis, seruit miser, atque

ducitur, ut neruis alienis mobile lignum, f)

PLINIVS aurem vellicat, his verbis monens: g) hunc tibi proximum et hunc coniunctissimum existimes, quem optimum iuueneris. Qua mente ROLLINVS, index rei scholasticae peritisissimus, auctor et suafor est, h) ut gymnasarchae ad descendam et regendam iuentutem recipient magistros probatae doctrinae, nec recipient nisi eos, à quibus pueri litteras elegantiores discant, et bonis moribus imbuantur. Altera Scylla non minus periculi quam opposita Charybdis scholis minitatur, ubi nempe earum curatores vel omnem curam scholae solis magistris relinquent, vel praecceptores ad nulla omnino consilia de rebus scholasticis ineunda adhibent. Quo fit, ut magistri aut dominatum in schola adfectent, aut animum despondeant, videntes, se contemtu haberi. Tertius error in eo uestatur, si scholarum patroni alios praecceptores laudibus immeritis extollunt, et beneficiis obraunt, alios autem iis priuant, uel redditus illorum immuinunt. Quantum enim ii ab offici ratione declinant, qui indigos aliis praecclare merentibus praeferunt, tantum detrimenti reip. tam scholasticae quam publicae comparant, qui necessaria uitae praefidia subtrahunt illis, quorum opera quotidie in negotiis laboriosissimi non minus quam utilissimi occupatur.

Iam uero ab iis, quorum patrocinio schola fruitur, ad Parentes progedimur, quos itidem in tot Scyllis quot in Charybdis haerere uideamus. Alii enim, ineptissimi ingeniorum arbitri, non nisi eos filios litterarum studiis mancipant, quos ab opificum laboribus sordidis et durioribus abhorrente sentiant, quorum consilium post alios I. P. SPENERVS gravissime reprehendit. i) Alii nimis mature et veluti implumes pullos suos euolare iubent; alii uero, ut hanc Scyllam fugiant, in Charybdin incident, filios nimis diu suis in amplexibus haerere patientes. Alii certum locum magistro praescribunt, a filio occupandum; alii iustum tempus designant, quo studia scholastica filius absoluat. Alii certis à lectionibus filium abesse praecipiunt, ne ingenium et memoria illius copia audiendorum obtundatur. Alii, postquam filium magistro tradiderunt, omnem illius curam abiiciunt: alii autem tam à pueru quam à magistro plura poscunt, quam uterque praestare valet: quorum illos PLVTARCHVS recte obiurgat, k) οἵτοις παιδαγωγοῖς καὶ διδασκαλοῖς ἐπιτρέψαντες τες θεῖς, αὐτοὶ της τετων μαθητεῶς ἔτε αὐτοπταὶ γνωται παραπάν, ετε αὐτημοι, h. e. qui, postquam ma-

gistris

f) Horat. L. II, Sat. VII. 81.

P. I. p. 175.

g) Panegyr. Tract. VII. 5.

i) in Goetii Elog. praeoc. Erud. p. 15.

h) Maniere d' enseigner

k) de Educ. puer. c. XIII. 9.

gistris et praceptoribus filios commiserunt, ipsi eorum doctrinac omnino neque spectatores sunt, neque auditores; et quos pater HORATII pudescat, qui cuius filios incorruptissimus omnes

circum doctores aderat: 1)

hi vero, canes festinantes caecos parere catulos, quod dicitur in proverbio, animo perpendere debent. Plurimi autem parentes, (quae Scylla est omnium periculosisima,) omnis generis voluptates filii indulgent, et praceptoris seueriorum disciplinam atque boui ordinis seruandi studium grauiter exprobrant; quem è contrario tanto pluribus encomiis magistros ornent, quanto frequentius et durius illi discipulos castigant. Alii caeco erga filios amore abrupti, omnem filiorum ignorantiam in praceptores transferunt, ubi

culpa docentis
scilicet arguitur, quod laeva in parte mamillae
nil salit Arcadio iuueni. m)

Alii sumtus in filii educationem necessarios adeo subterfugiunt et recusant,
res nulla minoris

ut patri constet, quam filius. n)

Sed, relicitis his scopolis, nunc magistros etiam et Praeceptores proprius intueamur, qui ad alios impingunt. Tantum enim abest, ut hi naevorum expertes sele putent, vel, quod LIVIVS olim in Romanis reprehendebat, o) nec uitia sua nec remedia ferre possint, ut potius, aliorum hominum exemplis admoniti, humana ab se haud esse aliena, sentiant. Vt vero omnis horum labor cum in litteris tradendis tum in moribus iuuenium formandis versatur: ita vtrobique in Scyllam tan facile ruunt, quam in Charybdin. Quia mente Dorotheus SICVRVS p) alios cum fucis comparat, qui prorsus indigni in docentium ordinem per fauorem magnatum allecti fuerunt, ideoque de scholae honore haudquaquam sunt solliciti, sed ei duntaxat spectant commoda, quae ista ex dignitate percipiuntur; alios autem crabrones adpellat, qui praelantum collegarum famam inuidia lacerant, ut ipsi videantur, quod non sunt, et, quod reuera sunt, ne videantur. Nam, quem, quaeso, fructum polliceri sibi poterunt, qui neque discentium ingenia probe explorant, neque ignava alacriter excitant? Sunt enim, quae stupida putamus saepe, sed quae subito quasi è veterno quodam expergefacta omnium in se admirationem conuertant. Contra vero non minus illi magistri peccant, qui ingenia erecta et felicia festinando praecepitant, et discendorum copia ita obruunt, ut voluptas in taedium abeat, et omnis cupiditas discendi suffocetur. Porro illi neque suae famae neque discipulorum profectibus confundunt, qui in tradendis grammatices et scientiarum praecipit ombras nectunt, in explicandis auctoribus nimis diu haerent, et planissima putidissimis tricis inuoluunt. Cui vitio qui mederi volunt, omnia leui brachio tractantes et longissima pensa cursim et obiter perseguentes, ex Scylla in Charybdin

l) L. I. Sat. 6.

o) Decad. I. præf.

m) Juvenal. Sat. VII. 158.

p) in Prudent. Theol. p. 26. 37.

n) l. c. 182.

rybdin prolabuntur, et obscuri plerumque sunt, dum breves esse laborant: Neque errore illi carent, qui non nisi vetera suis auditoribus commandant, antiqua probant, et quelibet noua ne adspectu quidem aut lectu digna censem: quum tamen profecto cum liberalibus ingenii male ageretur, si, interdicta ultra tendendi alacritate, nihil in publicum proferri liceret, cuius alium ante nos auctorem laudare non possemus. Pari vero culpa tenentur, qui omnia antiqua pipulo differunt, noua perpetuo crepantes, et nunc denique se natos esse, plaudentes, sibiisque mirifice placentes. Vtriusque generis homines poeta his verbis pungit:

Stulta haec inuidia est, cui cuncta recentia fordan:

Inuida stultitia est, cui noua sola placent.

Alia in Scylla ii haerent, qui discipulis suis non nisi sublimia propoununt, ut iam in scholarum umbris polyhistores euadant. Quo consilio ea auditorum auribus instillant, quae horum captum longe superant, et, neglectis fundamentis, ea calamo excipienda tradunt, quae ipsis olim in academiis conscripsierunt, aut tam confuse de rebus arduis differunt, ut discentes magno ihatu sumum et nebulas captent. Imo sunt, qui, quum Grammatices praecepta explicare, ad ima se demittere, iuuenesque per gradus perducere debebant, criticas observationes, quamuis saepe ieiinas et steriles, dictitant, verborum aucupia conjectantes, et ferupulose omnes fere syllabas ad calculum renocantes. E contrario in Charybdi laborant ii, qui perpetuo in nugis, affaniis et minutis haerent, otio atque ingenio abutentes in iis euentilandis, quae Grammaticorum crues, bonarum autem mentium scopuli et syrtes merito adpellantur. Qua de causa olim homines pagani christianos magistros publice criminabantur, obiciientes iis, in iporum scholis adolescentes fieri stultos, quum viderent, eos neutiquam ad veram eruditionem, sed ad inanem ostentationem adduci, quae in nudis verbis consistebat, neque ullum usum in negotiis ciuilibus et republica pollicebatur. Et quia tantum scimus, quantum memoria tenemus, doctores scholarum, qui illam animae facultatem prorsus negligunt et torpescere patiuntur, tantum à recto trahite declinant, quantum illi errant, qui solam discentium memoriam exercant, vexant, atque eneruant, ea in primis exigentes, quae in spem futurae obliuionis captantur, neque monitum rhetoris Romani sequentes: non scholae sed vitae esse discendum. Neque illi magistri sunt excusandi, qui discipulos ad elaborationem et stili exercitationem sua iplorum industria tentandam non adfuerint, sed omnia auditoribus in calamum dictant, quorum morem V.CI.C.F.BAVMEISTERVS iusta reprehensione persegitur. q) Neque vero illi ferendi videntur, qui plura ab illis exigunt, quam praestare possunt, quia tali modo discentium studia in languorem et tandem in socordiam conuertuntur, siquidem proprio marte quidquam tentare, et sine cortice naturae non audent. His proxime tam ii accedunt, qui in educandis et insituendis adolescentibus genio saeculi nihil omnino tribuant, quam ii, qui omnes bona consuetudines, sapienti consilio à maioriibus receptas, exterminant ac proscribunt. Hi, quia uident, multas scholas

Pedan-

q) Progr. de Dictatoribus perpetuis scholasticis in Exercit. Aead. et Schol. p. 179. sqq.

Pedantismi macula deformari, et umbraticos in illis doctores Pedantorum nomine traduci, eorum officinas autem rectius ergastula quam liberalium artium promtuaria nominari; perdomandum hoc monstrum censentes, disciplinae habentas mirifice laxant, cultorem Latinitatem, quam pro idolo pedantarum habent, loco mouent, et solidioris eruditiois praesidia, linguam Graecam atque Hebraicam, languidius ac remissius tractant, eloquentiae autem germanicae, fabularum, artisque histrionicae delicias auditoribus propinat, atque, ut paucis multa dicam, in Pedantismi locum Galantissimum in scholam recipiunt. Et quoniam certis praemiis ac honoribus discentes exstimulari et possunt et debent, multa etiam hac in parte magister prudentia opus habet, ne ex Scylla in Charybdis incidat; id quod sit, si vel indignos altiori classi adsignat, vel dignos ab adscensione retrahit: atque in eundem lapidem impingunt, qui bene meritos discipulos debitibus laudibus priuant, et qui non merentes optime commendant. Hi fere periculosissimi sunt scopuli, à praceptorre in docendo fugiendi: neque vero sunt pauciores, quas idem habita *disciplinae* ratione vitare debet. Quam exitibilis enim ea est Scylla, quam magister verbis et moribus fastidum et iactantiam prae se fert: tam detestabilis ea est Charybdis, ubi plebeiam et abieclam vivendi rationem sequitur. Bene igitur ac sapienter iam olim IVVENALIS suae aetatis praecceptores adhortatus est: r)

Nil dictu foedum vixique hoc limina tangat,

Intra quac puer est, etc.

et eandem in sententiam QVINTILIANVS, s) Praeceptor, inquit, nec habeat vicia, nec ferat. Talis Julius Genitor erat, quem PLINIVS s) Corelliae suae hinc verbis commendat: Nibil ex hoc viro filius tuus audiet, nisi profuturum, et nihil discer, quod nescire rectius fuerit: huic eum trade praceptorri, à quo mores primus, mox eloquentiam discerat, quae male sine moribus disceuntur. Et eadem de causa SENECA omnes ac singulos scholarum antistites monet: t) eos eligamus, qui vita simul docent, hoc est, qui, quam dixerint, quid faciendum sit, faciendo probant, qui docent, quid uitandum sit, nec unquam in eo, quod fugiendum dicunt, reprehenduntur. Eum elige scholae adiutorem, quem magis admireris, quam videris, quam quam audieris. Neque ii magistri intra limites disciplinae se continent, qui in vitiis puniendis vel sunt insti rigidores et severiores, vel nimia licentia invalescere illa et impune grassari patiuntur. Qui enim ad istam Scyllam adhaerescunt, seruili disciplina iuuenes non corrigunt, sed ut pessima mancipia obdurant. Quod PLVTARCHVS suo suffragio comprobat: u) δε τοις παιδας ἐπι τηι παλαι των ἐπιτηδευματων σύγεν παισινεστιν καὶ λογοι, μη μα Δια πληγοις, μηδ εἰκισμοις, δοκε γαρ ταῦτα τους δελοις μαλλον η τοις ἐλευθεροις πρεπειν, ἀπονοσκωσι γαρ καὶ φριττοις πεος τες πονεις, h. e. decet pueros ad studia honesta adducere ratione et adhortationibus, non vero plagiis et contumeliis, quae videntur seruis magis quam liberis conuenire, quia obdurescunt

r) Sat. XIV, 44.

s) Instit. Cap. XII, I. 2 3.

s) Instit. L, II, c. 2.

t) Ep. II.

u) de puer.

rescunt et à laboribus abborrent. Idem CICERO sentit dicens: w) in obiurationibus necessariis id est agendum, ut ne hoc irati facere videamur, sed vt ad hoc genus castigandi raro et inuiti veniamus, nec unquam, nisi necessario, si nulla reperiatur alia medicina: et castigatione quidem licet vti, ita tamen, vt severitas grauitati adiuncta adhibeatur, tra autem et omnis contumelia repellatur. Contra vero in Charybdi versantur, qui discipulis omnis generis voluptates atque oblectamenta non inuident, quamvis sint humilia, pusilla atque inania, exitu autem trifolia ac foeda. Et haec corrupta disciplina non parum eo alitur, si inter magistrum et discipulum nimia familiaritas intercedit. Quomodo enim ille praceptor auctoritate suam tuebitur, qui cum discipulo nugari, ludere, et tabernas vinarias aut cerevisiaras obire non erubescit?

Vltimo loco illae Scyllae et Charybdes indicari debebant, quae discipulis tantum danni adferunt, quantum famae eorum detrahunt. Quia autem maior earum est copia, quam vt huius chartae angustia capiat, ex plurimis potiores nominabimus. Peccant nimis filii, qui parentum nobilitate, gloria, opibus et diuitiis confidentes, scholam non ea mente frequentant, vt studiis litterarum seruant, sed vt tempus nngando vel garriendo perdant, commilitones corruptelarum illecebris irretiant, et scholae plus dedecoris comparent, quam ornamenti. Ast alii è contrario, quamvis idoneo ingenio prædicti, et discendi cupiditate flagrantes, vbi vident, parentes facultatiū penuria laborare, vel ignominia a ditioribus se adfici, et Patronos, qui suam egestatem subleuent, deesse, animum despondent, et opus coeptum media ex incude tollunt. Porro sunt, qui caecam magistris obedientiam præstantes, nihil eorum ad trutinam expendunt, quaecunque ille profert: sunt vero etiam, qui, male de praceptore sentientes, quoctunque loco et tempore possunt, famam eiusdem lacerant, eiusque fidem in suspicionem adducere, irreligiose nituntur. Sunt, qui tanta studiorum intemperie laborant, vt plura adpetant atque hauriant, quam digerere et concoquere possunt. Ita enim, posthabito ordine, confusio primum locum occupat et postremum. Et quemadmodum, nisi iusto tempore occasiones, repastinationes et tertiationes accurate ab agricolis obseruantur, et, nisi aliquandiu agris quies conceditur, quantumvis per naturam fertiles sint, pro frumento rubos, pro filigine fentes, et pro tritico infelix lolium et steriles avenas proferunt: ita iunenis nihil egregii in litterarum studiis præflabit, nisi ordine adcurate seruato. His aduersum tenentii, qui omnia ad publicam institutionem referentes, domesticam præparationem et repetitionem prorsus negligunt, et tempus à frequentanda schola vacuum vel nihil vel male agendo perdunt. Parum etiam sapiunt, qui felici ingenio prædicti socios leuioris armaturae exhibilant et contemnunt, quoniam illi in contrarium currant, qui turpissimam ignauiam sectantes nullas contumelias vel castigationes curant, quorum indolem CICERO recte improbat, dicens: x). negligere, quid de se quisque sentiat, non solum arrogantis est, sed etiam omnino dissoluti. Neque ii recta incedunt via, qui studiis et libris ita adhaerent, vt in publicum nequidem prodeant, omnem cnam aliis conuersationem subterfugientes: à quorum moribus è

con-

w) Offic. I. 38.

x) Offic. L. I. c. 28.

contrario illi omnino sunt alieni, qui, levitate animi abrepti, frequentissime peregrinantur, et vel per forum et plateas volitant, vel lusu plus temporis conterunt, quam litteris impendant.

Quae quum ita sint, quis non horreat mare illud, in quo tot Scyllae et Charibdes atrocissima pericula minantur? Quis non intelligit, recte dixisse PLINIUM: *y) Ut aliquis libenter educationis taedium suscipiat, non praemiis modo, verum etiam exquisitis adhortationibus impetrandum est.* Et quot sunt magistri, qui tot turbis lepti, tot sannis expositi, tot curis excarnificati, et tot laboribus fracti, in puluere scholastico consensercent malint, quam ingraescente aetate sarcinam deponere, finem laborum et molestiarum optare, et animi tranquillitati seruire? Imo quot sunt eorum, qui aliquandiu in hoc mari iactati, non sentiant, vires corporis atque animi alteri, frangi et consumi? Qua de causa, merito singularem felicitatem Domino Collegae et Correctori nostri Gymnasi meritisimo gratulamur, qui hoc saxum per quinquaginta annos nonsolum strenue voluit, sed integris etiam adhuc viribus partes officii demandati fidelissime exequitur,

- - nec tarda senectus debilitat vires animi, mutatue vigorem. z)

Vt igitur, pietatis sensu commoti, scholae nostrae alumni, officio suo satisfaciant, per aliquos voluntatis suae interpretes gratulando et vota faciendo gaudia sua publice declarabunt. Et quidem hoc ordine se excipient:

Cl. I.

I. G. Krause, Dresd. Gr.
I. E. Gülden, Joh. Georg. L.
C. C. Braun, Hilbersd. L.
F. T. Gärtner, Seifh. L.
C. G. Wittich, Freib. Gal.
G. H. C. Peschel, Freib. L.
C. G. Kühn, Koenigst. Gal.
F. G. Fidler, Brand. L.
F. E. Sandig, Biberst. Hebr.
I. G. Seifert, Dippold. L.
I. F. Tittel, Tautenh. L.
S. F. Schulze, Freib. L.
I. G. Vhlemann, Ezd. L.
H. A. Hartmann, Frst. Gr.
I. F. Bilz, Schönerst. L.
G. E. Brückner, Koew. L.
I. F. Hilfcher, Frankb. L.
A. F. Maccke, Frauenst. L.

Horum igitur honestos conatus ut praesentia, gratia, et benevolentia Vestra, PATRONI et FAVTORES omnium ordinum honoratissimi, eras ante meridiem hora nona audita, adiunuetis, ea, qua decet, animi religione atque obseruantia rogamus. Freib. d. XV. Ian. A. R. S. MDCCCLXVII.

y) L. I. Ep. 8.

z) Virg. Aen. IX, 610.

F. A. Tzschökel, Freib. Gal.
A. H. Klotzsch, Freib. L.
E. W. Schumacher, Fr. L.
G. B. Schmidt, Freib. L.
I. W. Wildenbahn, Langh. L
C. G. Bernhardi Wilsd. Gal.

Cl. II.

F. G. Kluge, Augusteb. L.
C. G. Eckard, Pappend. L.
C. G. Hunger, Fr. L.
G. C. L. Kretschmar Contr. L.
G. W. Liebe, Freib. L.
I. M. Schulze, Vlrchsb. L.
I. G. Boerner, Burkersd. Ital.
C. G. Funke, Freib. L.
D. Fleischer, Prezschd. L.
I. A. Richter, Niemeg. L.
C. G. Weber, Miltiz. L.

Cl. III.

C. A. Ochs, Fr. Germ.

I. G. Mende, Sibel. Germ.
I. G. Gleisberg, Lscoch. Gm.
C. F. Hennig, Fr. Gm.
I. T. Frey, Geyer, Gm.
G. I. Dindorf, Rott. Gm.
I. G. Bidermann, Fr. L.
I. F. Eßbke, Fr. G.

G. C. Kretschmar, Nidrsch. L.
C. S. Kretschmar, Nidrsch. G.
I. Freislebe, Freib. L.

Cl. IV.

G. I. Henselius, Fr. Germ.
C. F. Seyfert, Oberneu-
schoenb. Gm.
D. G. Müller, Fr. Gm.
E. F. Simon, Fr. Gm.
G. D. Radspiller, Fr. Gm.
I. G. Meinicke, Fr. Gm.
I. C. F. Herrmann, Fr. G.
A. F. W. Findeisen, Fr. G.

Yb-627

ULB Halle
001 508 164

3

(811148)

TA→OL

VD18

